

135MZA - Mechanika zemin a zakládání staveb

Úloha 7

Stabilita svahu

Jde o obecné studijní podklady, pro splnění konkrétních požadavků na výpočet (i zápočet) se informujte u svého cvičícího!

ZADÁNÍ – Úloha 7

Spočítejte stabilitu svahu výkopu hlubokého $H = \dots$ m o sklonu svahu 1:....., prosakuje-li jím voda, která měla původní hladinu 1 m pod terénem, vždy pro jednu stejnou smykovou kružnici. Smykové parametry $\varphi_{ef} = \dots^\circ$, $c_{ef} = \dots$ kPa, $\gamma_{sat} = \dots$ kNm⁻³, $\gamma = \dots$ kNm⁻³.

*Řešení proveďte: a) Pettersonovou metodou s užitím pórového tlaku
b) Bishopovou metodou*

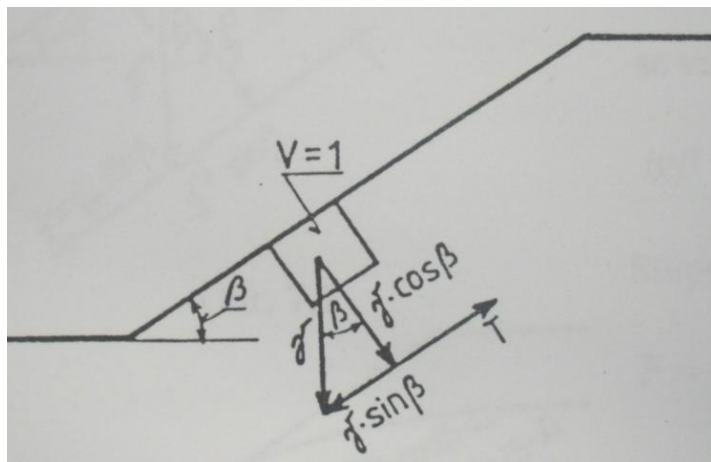
STABILITA SVAHU

- Při posuzování se vychází ze statické rovnováhy na mezi porušení na kluzných plochách
- Bezpečnost zemních těles se vyjadřuje stupněm stability F

•STABILITA SVAHU Z NESOUDRŽNÉ ZEMINY

- vytváří se rovinné smykové plochy

Max. sklon svahu β z podmínky rovnováhy:

$$\gamma \cdot \sin \beta \leq \gamma \cdot \cos \beta \cdot \operatorname{tg} \varphi$$

Tangenciální složka

Síla tření vyvolaná normálovou složkou

$$\operatorname{tg} \beta \leq \operatorname{tg} \varphi$$

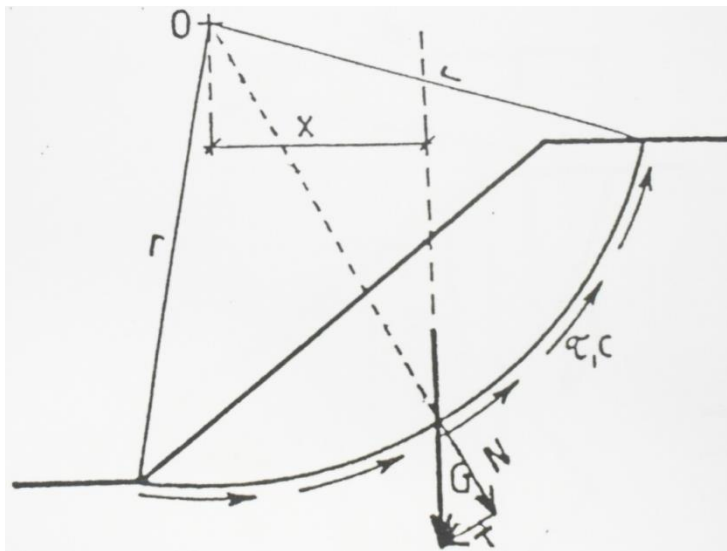
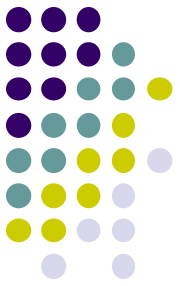
=> Úhel sklonu svahu může max. dosáhnout úhlu vnitřního tření

Stupeň stability

$$F = \frac{\sum \text{pasivní složky}}{\sum \text{aktivní složky}} = \frac{\operatorname{tg} \varphi}{\operatorname{tg} \beta}$$

STABILITA SVAHU ZE SOUDRŽNÉ ZEMINY

- při porušení se vytváří zakřivené smykové plochy
- nahrazují se kružnicí
- stanovení stability - z momentové výminky všech působících sil ke středu otáčení

G...vlastní tíha
 τ -tření, c-soudržnost...působí proti
pohybu na smykové ploše

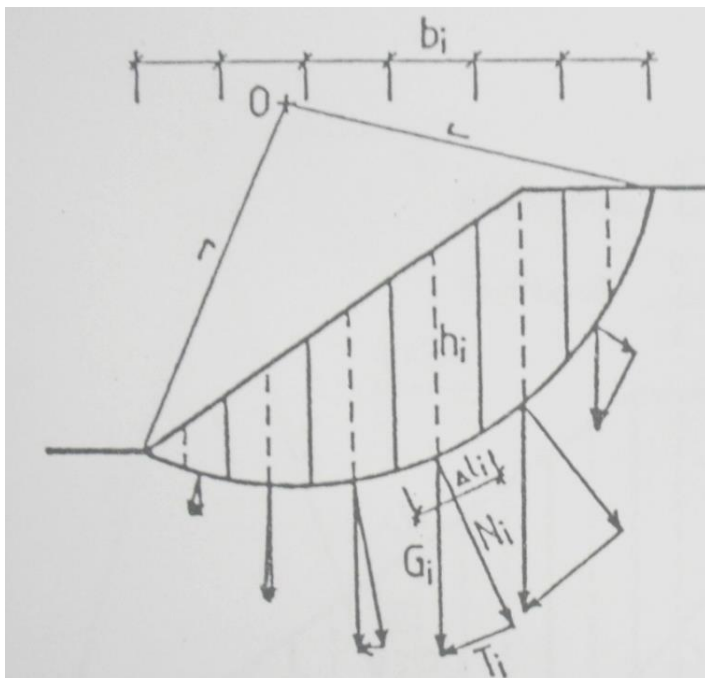
v homogenní zemině prochází smyk.
plocha patou svahu

Stupeň stability F = poměr momentů pasivních sil k momentům aktivních sil
vztažených ke středu smykové plochy

Z mnoha možných smyk. ploch je třeba najít tu nejnepříznivější (nejmenší F)
pokud je tento stupeň stability $F > 1$ ...svah je stabilní

řešit stabilitu svahu jako celku – obtížné

⇒ zjednodušující řešení - PROUŽKOVÉ METODY - Pettersonova, Bishopova

(síly působící na svislé stěny proužků jsou v rovnováze a ruší se)

Pettersonova metoda

Základní předpoklad je zanedbání všech sil působících na proužek, kromě vlastní hmotnosti. Tíha elementu G_i se na smykové ploše rozloží na složku normálovou $N_i = G_i \cdot \cos \alpha_i$ a složku tangenciální $T_i = G_i \cdot \sin \alpha_i$, kde α_i je úhel mezi těžnicí a normálovou složkou tíhy.

Bishopova metoda

Tato metoda uvažuje vzájemný vliv jednotlivých proužků a také předpokládá válcovou smykovou plochu. Při odvození součinitele bezpečnosti se uvažuje momentová výminka rovnováhy a součtová výminka ve svislém směru.

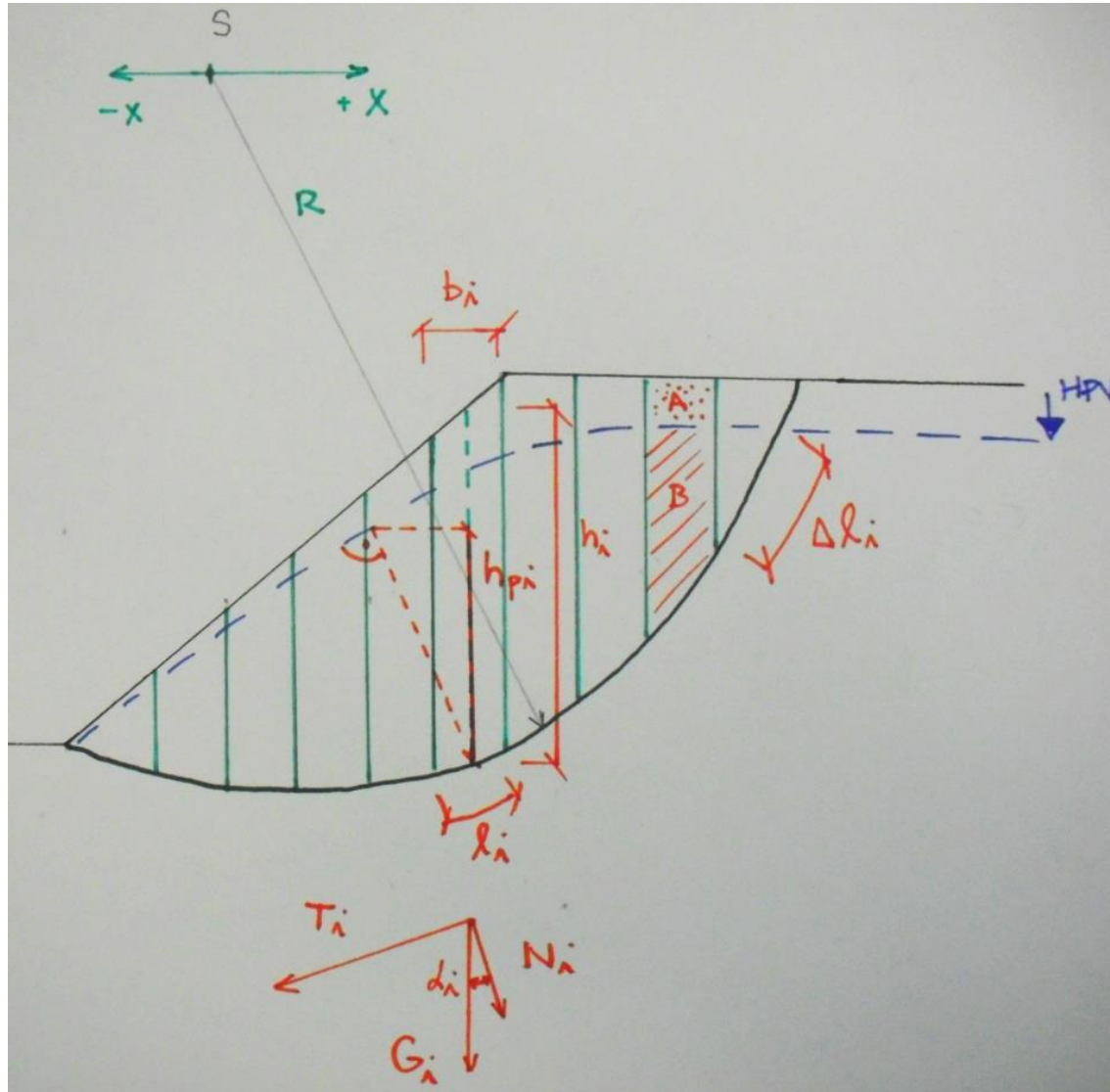
ZADÁNÍ – Úloha 7

Spočítejte stabilitu svahu výkopu hlubokého $H = \dots$ m o sklonu svahu 1:....., prosakuje-li jím voda, která měla původní hladinu 1 m pod terénem, vždy pro jednu stejnou smykovou kružnici. Smykové parametry $\varphi_{ef} = \dots^\circ$, $c_{ef} = \dots$ kPa, $\gamma_{sat} = \dots$ kNm⁻³, $\gamma = \dots$ kNm⁻³.

*Řešení proveďte: a) Pettersonovou metodou s užitím pórového tlaku
b) Bishopovou metodou*

Stabilita svahu s prosakující vodou

G_i ... vlastní tíha... působí v těžišti proužku

$$G_i = A \cdot \gamma + B \cdot \gamma_{SAT}$$

N_i ... normál. složka – pasivní (brání usmyknutí)

T_i ... tangenc. složka - aktivní

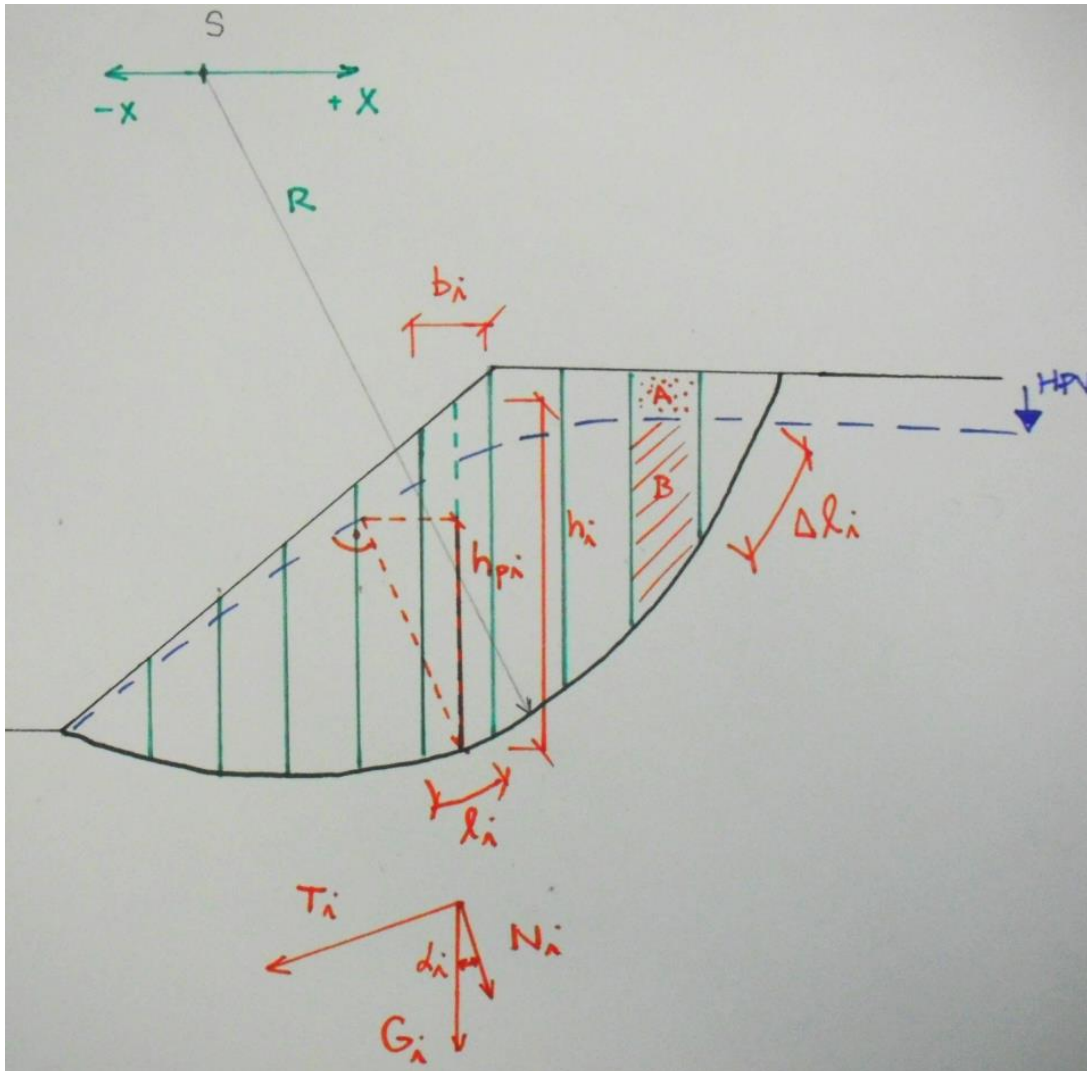
$$N_i = G_i \cdot \cos \alpha \quad T_i = G_i \cdot \sin \alpha$$

Pórový tlak

$$u_i = \gamma_w \cdot h_{pi}$$

působením pórového tlaku (vztlaku) se zmenšují normálové složky zatížení a tím i tření

č.	X_i [m ²]	α_i [°]	b_i [m]	l_i [m]	h_{pi} [m]	A [m ²]	B [m ²]	G_i [kN]	N_i [kN]	T_i [kN]	u_i [kN/m ²]
----	-------------------------	----------------	-----------	-----------	--------------	-----------------------	-----------------------	------------	------------	------------	----------------------------

$$G_i = A \cdot \gamma + B \cdot \gamma_{SAT}$$

$$N_i = G_i \cdot \cos \alpha \quad T_i = G_i \cdot \sin \alpha$$

$$u_i = \gamma_w \cdot h_{pi}$$

$$\alpha_i = \arcsin \frac{x_i}{R}$$

$$l_i = \frac{b_i}{\cos \alpha_i}$$

Δl_i délka smyk. plochy proužku pod HPV

1. Petterson s pórovým tlakem

$$F_S = \frac{\sum (N_i - u_i \cdot \Delta l_i) \cdot \operatorname{tg} \varphi_{ef} + \sum c_{ef} \cdot l_i}{\sum T_i}$$

2. Bishop

$$F_{(n)} = \frac{1}{\sum G_i \cdot \sin \alpha_i} \sum \frac{(G_i - u_i \cdot b_i) \cdot \operatorname{tg} \varphi_{ef} + c_{ef} \cdot b_i}{\cos \alpha_i + \frac{\sin \alpha_i \cdot \operatorname{tg} \varphi_{ef}}{F_{(n-1)}}}$$

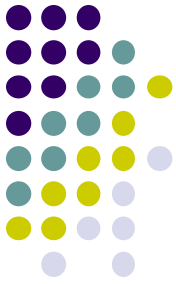
1. iterace...
2. iterace...
3. iterace..

...

...

.....

$F_S = \dots$

Určení středu kritické plochy

